

УДК 378 : 657

Г.М.АЗАРЕНКОВА, канд. екон. наук, Н.М.САМОРОДОВА

Харківська філія Української академії банківської справи НБУ

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ

Розглядаються інноваційні методи навчання у практичній підготовці фахівців з обліку і аудиту. Основна увага приділяється аналізу тренінгових технологій. Авторами запропонована модель комплексної тренінгової системи професійної підготовки студентів – майбутніх фахівців з обліку і аудиту.

Головним напрямом реформування вітчизняної системи вищої економічної освіти має бути надання останній прикладного характеру, звісно, без зниження якості теоретичної підготовки студентів, що передбачає інтеграцію академічних та інноваційних методів навчання.

Одним із засобів застосування інноваційних методів навчання є вирішення комплексних підприємницьких завдань у вигляді практичних тренінгів, які моделюють діяльність реальної організації (фірми) малого і середнього бізнесу як виробничої, так і невиробничої сфер економіки.

Тренінгові технології мають намір використовувати переважно імітаційні методи, які є ігровими. Ігрова освітня технологія передбачає моделювання і обґрунтування професійних ситуацій і спрямована на формування навичок поведінки учасників гри у різних, у тому числі і нестандартних, ситуаціях.

Тренінгова форма навчання передбачає колективну діяльність учасників та їх спільну відповідальність за отримані результати.

У багатьох розвинених країнах дуже поширена практика впровадження тренінгових технологій через створення при навчальних закладах навчально-тренувальних фірм (НТФ).

Можливі різні моделі функціонування таких фірм, проте всі вони мають намір забезпечити професійне зростання студентів.

У нашому навчальному закладі поглиблена практична підготовка студентів здійснюється завдяки впровадженню тренінгових технологій в навчальний та позанавчальний процес.

Така робота проводиться на базі навчально-тренувальної станції (НТС), до складу якої входять навчально-тренувальний банк (НТБ) „Інтелбанк” та чотири навчально-тренувальних фірми (НТФ), які працюють за різними формами власності та різними видами діяльності (див. таблицю).

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА
НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ФІРМ

Учасники			
Структура акціонерної страхової компанії		Структура промислового підприємства у формі ТОВ, АТ, ПП*	
I. Акціонери	14	I. Учасники (засновники)	12
II. Дирекція СК*, у тому числі 1. Директор СК	4	II. Правління, у тому числі 1. Директор	2
2. Заступник директора	1	2. Відділ кадрів	1
3. Секретар	1	III. Фінансовий відділ, у тому числі 1. Начальник відділу	3
4. Відділ кадрів	1	2. Економіст - фінансист	1
III. Відділ організації особового страхування, у тому числі 1. Начальник	3	IV. Плановий відділ, у тому числі 1. Начальник відділу	3
2. Агенти	2	2. Економіст	1
IV. Відділ організації майнового страхування, у тому числі 1. Начальник	3	V. Бухгалтерія, у тому числі 1. Головний бухгалтер	6
2. Агенти	2	2. Бухгалтер по зарплаті	1
V. Відділ реклами та маркетингу	1	3. Бухгалтер по основних засобах	1
VI. Інвестиційний відділ	2	4. Бухгалтер по запасах	1
VII. Бухгалтерія, у тому числі 1. Головний бухгалтер	3	5. Бухгалтер по затратах	1
2. Бухгалтер	1	6. Касир	1
3. Касир	1	VI. Відділ реклами та маркетингу	2
Всього:	16	VII. Виробничий відділ	2
Всього задіяно студентів:	30	Всього	18
		Всього задіяно студентів:	30

* ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

АТ – акціонерне товариство

ПП – приватне підприємство

СК – страхова компанія

У складі НТС працюють студенти III-V курсів усіх спеціальностей, які вже пройшли перші етапи життєвого циклу створених організацій (фірм та банку):

- обґрунтування бізнес-ідеї;
- заснування і реєстрацію;
- організацію діяльності і планування;
- роботу у відділах з виконання окремих господарських операцій (реєстрація фірм та банку, відкриття банківських рахунків, підписання договорів про розрахунково-касове обслуговування, оформлення внесків учасників до статутного капіталу, налагодження підприємницьких зв'язків для підписання взаємних господарських тощо).

Викладачі кафедр обліку і фінансів та банківської справи здійснюють інтегрування теоретичних знань і практичних навичок студентів у єдиний комплекс знань і навичок, необхідних для подальшої роботи НТС[3, с.55; 4, с.234].

Подальша діяльність НТФ здійснюється через організацію взаємодії змодельованих функціональних відділів:

- Менеджменту і фінансів;
- Маркетингу і логістики;
- Планування і виробництва;
- Бухгалтерії;
- Економічного аналізу та реалізації документообігу між ними по типових господарських операціях [5, с. 98].

Координація дій учасників фірм відбувається завдяки методичному забезпеченню роботи фірм та їх взаємодії з НТБ “Інтелбанк” у формі ділових та рольових ігор: “Обґрунтування бізнес-ідеї”; “Обґрунтування концепції діяльності фірм”; “Дії засновників щодо реєстрації фірми”; “Порядок відкриття рахунку в національній валюті”; “Порядок відкриття рахунку в іноземній валюті”; “Безготівкові розрахунки підприємств та їх облік”; “Касові операції підприємств та їх облік”; “Майнове страхування”; “Оподаткування підприємств” та ін.

Передумовою успішного тренінгу є забезпечення атмосфери здорового суперництва студентів, прагнення до лідерства і одночасно до персональної і колективної відповідальності за свої дії [1, с.187; 2, с.17].

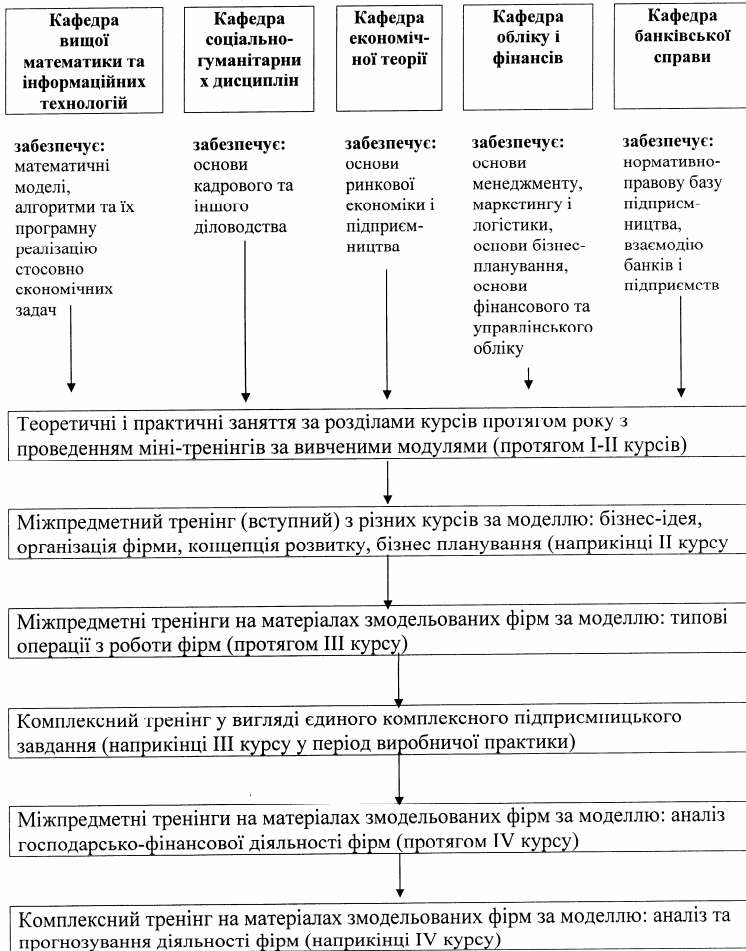
З метою забезпечення конструктивної дискусії протягом гри обов’язки кожного співробітника фірми виконують фактично 3 особи, з яких 1 – “Виконавець”, 1 – “Опонент”, 1 – “Арбітр”.

“Виконавці” висувають обґрунтовані пропозиції, або виконують задану роботу; “Опоненти” намагаються піддати їх роботу сумніву, шукають контраргументи і обґрунтовані альтернативні дії. “Арбітри” роблять висновки та приймають остаточні рішення щодо правильності виконаних дій, надають результати роботи керівнику фірми.

Однією з важливих передумов впровадження тренінгу в діяльність НТФ є наявність необхідної матеріальної бази. Така база створена в аудиторії, яка обладнана офісними меблями, що забезпечує ізольованість персоналу різних відділів один від одного. Створені АРМ для кожного співробітника фірм, які передбачають використання ПЕОМ (програми NAU, Excel, “Парус”, “Інфо-бухгалтер”, “Клієнт-банк”). Використання реального програмного забезпечення передбачає, насамперед, оволодіння навичками роботи з цими програмами викладачів і студентів, які працюють у фірмах. Для цього налагоджені тісні зв’язки з корпорацією “Парус” та фірмою “Софтсервіс”.

Обов’язковою умовою успішного проведення тренінгу є насичений за своїм змістом і глибиною підготовчий етап. Це стосується як підготовки учасників фірм, так і навчально-методичних матеріалів. Тому викладачі кафедри обліку і фінансів, керуючи роботою НТФ,

розробили систему послідовно-логічного впровадження тренінгу в навчальний процес, починаючи з міні-тренінгу по окремих дисциплінах – до проведення комплексного підприємницького тренінгу (див. схему).

Модель комплексної тренінгової системи
професійної підготовки студентів філії на базі НТС

Завдяки організації роботи НТФ кафедра планує забезпечити:

- навчання студентів сучасним методам планування власної кар'єри;
- покращення практичної підготовки студентів, в т.ч. в період їх навчальної та виробничої практики;

- надання інформаційних послуг студентам усіх форм навчання з питань організації власного бізнесу;
- виконання науково-дослідних робіт відповідно до госпдоговірної і держбюджетної тематик;
- працевлаштування студентів через налагодження довгострокових партнерських стосунків із потенційними роботодавцями.

1. Игры – обучение, тренинг, досуг / Под ред. В.В.Петрусинского. – М.: Нова школа, 1994. – 368 с.

2. Кларин Н.В. Технология обучения. – Рига, 1999. – 328 с.

3. Сучасні тренінгові технології навчання ведення бізнесу. Кн.1. Технологія підготовки і проведення тренінгів. – К.: КНЕУ, 2001. – 117 с.

4. Сучасні тренінгові технології навчання ведення бізнесу. Кн.2. Методичне керівництво для викладачів-тренерів. – К.: КНЕУ, 2003. – 297 с.

5. Сучасні тренінгові технології навчання ведення бізнесу. Кн.3. Технологія створення і організації діяльності фірм. – К.: КНЕУ, 2003. – 297 с.

Отримано 20.04.2004

УДК 657 : 004 (075)

В.І.ВОЛИНЕЦЬ, Н.О.РОМАШЕВСЬКА

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙ ПРИДБАННЯ ЗАПАСІВ В ПРОГРАМІ АВТОМАТИЗОВАНОГО ОБЛІКУ 1С: БУХГАЛТЕРІЯ

Розглядається загальна схема обліку операцій придбання запасів у постачальників і розрахунків з ними та проведений аналіз сформованих при цьому бухгалтерських проводок в програмі автоматизованого обліку 1С: Бухгалтерія.

Одним з шляхів удосконалення освітнього забезпечення підготовки фахівців з обліку і аудиту є використання ними автоматизованих систем бухгалтерського обліку, що дозволяє підвищити якість, оперативність, точність та об'єктивність вихідної облікової інформації, а також представити її у вигляді, зручному для подальшого аналізу і прийняття рішень.

Сучасні системи автоматизації бухгалтерського обліку включають великий набір типових рішень, що забезпечують основні ділянки обліку, в тому числі облік придбання запасів [1]. Суттєве місце на ринку програм автоматизованого бухгалтерського обліку займає програма 1С:Бухгалтерія системи автоматизованого обліку 1С:Підприємство. Не зважаючи на певну кількість навчально-методичних посібників стосовно використання даної програми, одні з них [1-3] мають лише описовий характер, в інших [4-5] питання автоматизованого обліку розглядаються на окремих прикладах без відображення повної узагальненої схеми процесу автоматизації ділянок обліку та аналізу сформованих при цьому